

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43285
Nom	Ideació i guionatge
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2253 - M.U. en Continguts i Formats Audiovisuals	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2149 - M.U. en Continguts i Formats Audiovisuals (2012)	3 - Ideació i guionatge	Obligatòria
2253 - M.U. en Continguts i Formats Audiovisuals	3 - Ideació i guionaje	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GUARDIA CALVO, ISADORA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Aquesta matèria contempla l'estudi i el domini pràctic de les tècniques y recursos de la ideació de projectes audiovisuals. Per això, es profunditza en una distinció fonamental entre els conceptes de guió d'autor o guió en equip. S'analitzen les diverses fases en l'elaboració d'un guió, des de la idea fins a l'escaleta tècnica, així com s'examinen diferents classes de guions adaptats a cada format audiovisual. Finalment, es porta a terme una introducció a l'escriptura audiovisual en dos àmbits que el programa recorre: la ficció i el documental.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els coneixements previs necessaris per a seguir aquesta assignatura amb normalitat es limiten als ja introduïts amb anterioritat en les matèries cursades al màster.

2149 - M.U. en Continguts i Formats Audiovisuals (2012)

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Adquirir les competències acadèmiques i professionals convenients en l'àmbit de la creació, disseny i desenrotllament de continguts audiovisuals per a la multidifusió digital.
- Conèixer els projectes i estudis de busca de noves tendències creatives de formats i continguts audiovisuals, en la producció i el consum, dins el procés de convergència mediàtica de l'era digital.
- Administrar les destreses adquirides en la projecció i construcció d'un disseny curricular coherent.

Els resultats de l'aprenentatge d'aquesta matèria són aquells que estaven previstos en la memòria oficial de Verificació del postgrau en qüestió.

Aquesta matèria contempla l'estudi i domini de les tècniques i recursos de la ideació de projectes audiovisuals. Per a això, s'aprofundeix en una distinció fonamental entre els conceptes de guió d'autor enfront de guió en equip. S'analitzen les diferents fases d'elaboració d'un guió i l'aplicació a les diferents classes de guions adaptats a cada format audiovisual. Finalment, es porta a terme una introducció a l'escriptura audiovisual, així com a l'estudi de tècniques de nova escriptura i aproximació als estils i les seves possibilitats.

Es tractarà, de manera complementària i més específica, de: a) saber distingir estratègies de guió comuns a ficció i documental, tal com es realitza en l'actualitat; b) ser capaços d'exposar les bases i els arguments que sustenten els seus futurs projectes d'acord amb les tendències modernes del medi tal com hi ha al mercat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'escriptura audiovisual

Explicació de continguts del tema 1. L'escriptura audiovisual. Els problemes d'una escriptura en funció de la seva conversió en imatge. Estratègies bàsiques de l'guió i de l'estil en que ha de ser escrit per facilitar la seva conversió en imatge. L'objectiu és proporcionar a l'alumnat les claus de la "manera" d'escriptura de guió perquè sigui operatiu, diferenciant-lo d'altres gèneres d'escriptura creativa.

2. Processos i tractaments narratius

Explicació de continguts del tema 2. Processos i tractaments narratius, partint d'una concepció estructural de l'guió i atenent a tres qüestions decisives per a l'escriptura: l'arrencada narratiu, el tancament o clausura i la noció de punts de gir, entesa com una peripècia. L'objectiu és proporcionar a l'alumnat per mitjà de variats exemples en forma de fragments audiovisuals les qüestions estructurals bàsiques sobre les quals es construeix una narració fílmica (inclòs el documental).

3. Construcció de personatges

Explicació de continguts del tema 3. Construcció de personatges en estructures narratives. Tal qüestió aborda no només la ficció, sinó també la definició de perfils "ficcional" aplicats a la matèria documental. A continuació, es procedirà a explicar les funcions relacionals dels personatges i la seva organització per mitjà de sistemes triàdics. L'objectiu és que l'alumnat aprengui a distingir i a construir els agents de l'acció en una estructura i comenci a formular alternatives a estructures ja existents. Amb abundants exemples, es proposarà una anàlisi i una formulació d'alternatives creatives als exemples.

4. Fases en l'elaboració dun guió: lescaleta

Explicació de continguts del tema 4. Fases d'elaboració d'un guió. L'objectiu del tema és introduir les diferents fases que, partint d'una idea, seguint per la sinopsi i el tractament, condueix a l'elaboració d'un material escrit que conté les indicacions tècniques necessàries per a la seva realització. Les rutines de la ficció i de l'documental seran comparades. La unitat aprofundeix en les mediacions que es produeixen entre un material verbal i la seva progressiva conversió en un suport per a la conversió en imatge. S'utilitzen per a això exemples clàssics que permeten avaluar amb exactitud el procés. Així mateix, els estudiants realitzaran exercicis pràctics a continuació.

5. Modalitats del documental

Explicació de continguts del tema 5. S'estudia les diferents modalitats de l'documental cinematogràfic, a saber: expositiva, observacional

Participativa o interactiva, reflexiva i performativa. L'objectiu no és establir una classificació tancada, sinó subministrar instruments d'anàlisi per posar en marxa la capacitat creativa de l'estudiant. Partint de nombrosos exemples, s'ha de practicar la conversió dels trets d'una modalitat a una altra en exercicis de classe.

6. Treball amb material d'arxiu i testimonis

Explicació de continguts del tema 6. Estudi del tractament i incorporació del material d'arxiu en un film o producte audiovisual nou: qüestions de tractament que han de ser resoltes, com el format, la textura, la dissociació de el so i la imatge. Estudi també de criteris per al tractament (tècnic i estilístic) d'una entrevista en funció de l'estatut que s'atorga a el personatge entrevistat. Amb ajuda de nombrosos exemples, es reflexionarà sobre les variants possibles i es realitzaran exercicis de maneres alternatives de tractar el mateix material.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en laboratori	50,00	100
Estudi i treball autònom	50,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	125,00	

METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura s'introdueixen partint dels coneixements previs que ha adquirit l'alumnat en els mòduls previs. Els i les estudiants hauran de participar de manera activa en el desenvolupament de l'aprenentatge. Pel que fa a les hores presencials, l'assignatura s'estructura en sessions de 4 hores de durada tant per a les classes de teoria general i documental com per a les sessions impartides pel professor convidat sobre ficció. En cadascuna de les sessions, el professor introduirà els conceptes que siguen nous, posarà a disposició dels estudiants el material de treball que considere adient i donarà les instruccions oportunes per fer treballs i planificar el desenvolupament de l'assignatura.

Les classes seran participatives i el professor interpel·larà constantment als alumnes perquè prenguen part activa de les discussions plantejades. A més de les instruccions directes de professor, es recomana que l'alumne s'ocupe pel seu compte els següents punts:

- treball amb fonts documentals diverses, basades tant en la bibliografia com en la filmografia selecta presentada i feta accessible pel professor
- cooperació amb els companys i companyes en forma de treballs de grup alhora que individuals
- realització d'exercicis i estímul de l'aspecte creatiu
- observació analítica i crítica dels materials audiovisuals estudiats

El professor es compromet a seguir orientant a l'alumne un cop s'acabe la classe, mitjançant tutories personalitzades o tutories a través del correu electrònic, aula virtual, o sala virtual. Pel que fa a les hores no presencials, es recomana de forma genèrica

- a) l'estudi i preparació de les classes teòrico-pràctiques
- b) la preparació i realització dels treballs pràctics
- c) la revisió dels materials bibliogràfics i filmogràfics que constitueixen el corpus de la classe

AVALUACIÓ

L'assignatura es supera obtenint una nota ponderada a partir de tres sistemes d'avaluació:

- 1) Elaboració d'una sèrie de sis treballs individuals corresponents a cadascuna de les sessions amb el professor responsable de la lliçó. Es tractarà d'aplicacions concretes del material treballat a classe i la seva extensió en cada cas no superarà les 20-30 línies per exercici. El treball puntua sobre un 40% de la nota final.
- 2) Lliurament d'una síntesi-resum dels continguts desenvolupats a les sessions impartides pel professor convidat. El treball puntua sobre un 20% de la nota final.
- 3) Assistència i participació a classe. El treball puntua sobre un 40% de la nota final.

Criteris de correcció:

- 1) Es demanarà la correcta aplicació a la feina dels conceptes associats als continguts de cadascuna de les sessions, avaluant tant l'assumpció de conceptes com l'adaptació creativa dels mateixos.
- 2) Cada exercici ocuparà entre 20 i 30 línies. Haurà de ser, doncs, sintètic i precís en els objectius proposats.
- 3) Assistència a el 100% de les classes i participació regular en les discussions de classe.

Data d'examen:

L'avaluació de la lliçó no preveu la realització d'un examen. De manera orientativa, i en funció dels condicionants del calendari acadèmic, tots els treballs s'hauran de lliurar abans de el 10 de gener de 2022 per a poder ser puntuats en la 1^a. Convocatòria d'avaluació.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Nichols, Bill (1997). La representación de la realidad. Cuestiones y conceptos del documental, Barcelona, Paidós.
- Michel Chion (1985). Como se escribe un guion. Madrid: Cátedra.
- Ronald Tobias (1999). El guion y la trama. Fundamentos de la escritura dramática audiovisual. Madrid: ed. Univers. Intern.
- Syd Field (1994). El libro del guion. Fundamentos de escritura de guiones. Madrid: Plot.
- Barnouw, E. (2009). El documental. Historia y estilo. Barcelona: Gedisa.
- Breschand, J. (2004). El Documental. La otra cara del cine. Barcelona: Paidós.

- Mendoza, C. (2010). El guió para cine documental. México: UNAM.
- Torreiro, C. y Cerdán, J. (eds) (2005). Documental y vanguardia. Madrid: Cátedra.

Complementàries

- Aristóteles. Poética. Madrid: Alianza.
- Hight, Craig (2008). Mockumentary. A call to play. In Austin, Thomas, and Wilma de Jong eds. Rethinking Documentary: New Perspectives and Practices, McGraw-Hill Education, pp. 204-216.
- Nichols, Bill (2010). Introduction to Documentary, Bloomington, Indiana University Press.
- Bruzzi, Stella (2006). New Documentary, Londres & Nueva York: Taylor And Francis.
- Sánchez-Escalonilla, Antonoi (2014). Estrategias de guió cinematográfico. Barcelona: Ariel.
- Prelorán, J. (2006). El cine etnobiográfico. Buenos Aires: Catálogos.
- Rabiger, M. (2001). Dirección de documentales. Madrid: IORTV.
- Weinritcher, A. (2009). Metraje encontrado, la apropiación en el cine documental y experimental. Gobierno de Navarra: Punto de Vista.